וסיפא איצטריכא ליה פושטין ומקפלין ומניחין אותן תחת ראשיהם: פושטין ומקפלין ומניחין אותן תחת ראשיהן: *שמעת מינה בגדי כהונה ניתנו ליהנות בהן. אמר רב פפא לא תימא תחת ראשיהן אלא אימא כנגד ראשיהן. אמר רב משרשיא שמעת מינה תפילין מן הצד שפיר דמי. הכי נמי מסתברא דכנגד ראשיהן, דאי סלקא דעתך תחת ראשיהן ותיפוק לי משום כלאים דהא איכא אבנט. ונהי נמי דניתנו ליהנות בהו, הא מתהני מכלאים. *הניחא למ"ד אבנטו של כהן גדול (בשאר ימות השנה)[א] זה הוא אבנטו של כהן הדיוט, אלא למאן דאמר אבנטו של כ"ג לא זה הוא אבנטו של כהן הדיוט מאי איכא למימר? וכי תימא כלאים בלבישה והעלאה הוא דאסור בהצעה שרי, והתניא *לא יעלה עליך אבל אתה מותר להציעו תחתיך, אבל אמרו חכמים אסור לעשות כן שמא תיכרך נימא אחת על בשרו. וכ"ת דמפסיק ליה מידי ביני ביני, והאמר ר"ש בן פזי אמר ר' יהושע בן לוי אמר רבי משום קהלא קדישא שבירושלים אפי' עשר מצעות זו על גב זו וכלאים תחתיהן אסור לישן עליהן. אלא לאו שמע מינה כנגד ראשיהן שמע מינה. רב אשי אמר *לעולם תחת ראשיהן, והא קא מתהני מכלאים? בגדי כהונה קשין הן, כי הא דאמר *רב הונא בריה דר' יהושע האי נמטא גמדא דנרש שריא. ת"ש בגדי כהונה: היוצא בהן למדינה אסור, ובמקדש בין בשעת עבודה בין שלא בשעת עבודה מותר מפני שבגדי כהונה ניתנו ליהנות בהן. ש"מ. ובמדינה לא? והתניא בעשרים וחמשה [בטבת] יום הר גרזים [הוא] דלא למספד. יום שבקשו כותיים את בית אלהינו מאלכסנדרוס מוקדון להחריבו *(ונתנו) להם, באו והודיעו את שמעון הצדיק. מה עשה? לבש בגדי כהונה ונתעטף בבגדי כהונה ומיקירי ישראל עמו ואבוקות של אור בידיהן, וכל הלילה הללו הולכים מצד זה והללו הולכים מצד זה עד שעלה עמוד השחר. כיון שעלה עמוד השחר אמר להם מי הללו? אמרו לו: יהודים שמרדו בך. כיון שהגיע לאנטיפטרס זרחה חמה ופגעו זה בזה. כיון שראה לשמעון הצדיק ירד ממרכבתו והשתחוה לפניו. אמרו לו: מלך גדול כמותך ישתחוה ליהודי זה? אמר להם: דמות דיוקנו של זה מנצחת לפני בבית מלחמתי. אמר להם: למה באתם? אמרו: אפשר בית שמתפללים בו עליך ועל מלכותך שלא תחרב יתעוך עובדי כוכבים להחריבו? אמר להם: מי הללו? אמרו לו: כותיים הללו שעומדים לפניך. אמר להם: הרי הם מסורין בידיכם. מיד נקבום בעקביהם ותלאום בזנבי סוסיהם והיו מגררין אותן על הקוצים ועל הברקנים עד שהגיעו להר גרזים. כיון שהגיעו להר גרזים חרשוהו וזרעוהו כרשינין, כדרך שבקשו לעשות לבית אלהינו. ואותו היום עשאוהו יו"ט. אי בעית אימא ראויין לבגדי כהונה. ואי בעית אימא עת לעשות לה' הפרו תורתך: חזן הכנסת נוטל ספר תורה: ש"מ *חולקין כבוד לתלמיד במקום הרב. אמר אביי כולה משום כבודו דכ"ג היא: וכהן גדול עומד: מכלל *שהוא יושב, והא אנן *)תנן אין

*) [אין זה במשנה בשום מקום והכוון כדאיתא לעיל כה. ובסוטה מ: מא: ובתמיד כז. והאמר מר]

וסיפא איצטריך ליה · שינה דנקט משום דבעי לאשמועינן שמותר ליתנן תחת ראשיהן ותו לא איכפת לן אם יפיח מאחר שפושטן: **כנגד ראשיהן** · אצל ראשיהן: **שמע מינה** · מדמותר להניחן אצלו לא חייש לשמא יפיח: **תפילין מן הצד** · להניחן אצלו כשהוא ישן: **הניחא** · {האי דלא חייש לכלאים} למאן דאמר אבנטו של כהן גדול ביום הכפורים שהוא של בוץ זהו אבנטו של הדיוט כל ימות השנה ואין כלאים בבגדי כהן הדיוט, שפיר: **לא זהו וכו'** · דשל הדיוט כל השנה של כלאים: **קשים הם** · ואינן מחממין לפיכך אין בהן משום כלאים: **נמטא** · לבד *פלטר"א בלע"ז: **גמדא** · קשה: **שרי** · אין בו משום כלאים דהעלאה דומיא דלבישה דאית בה הנאת חימום הוא דאיתסר: **למדינה אסור** · שנהג בה דרך חול: **הר גריזים** · מקום מושבן של כותים: **עת לעשות לה'** · כשבא עת לעשות דבר לשמו של מקום מותר להפר בו תורה: **לתלמיד במקום הרב** · לראש הכנסת ולסגן בפני כהן גדול ואינו כממעט כבוד הרב: **כולה משום כבודו דכהן גדול** · מראין אותו שיש שררות הרבה למטה ממנו אבל בעלמא אין חולקין: אין

תורה אור

בא ו. תפילין מן הצד שריין · פירש רש"י ולא חיישינן שמא יישן בהן ויפיח אבל בפ"ק דתמיד (דף כ.) מפרש טעמא אחריעא דלא חיישינן דילמא מגנדר ונפל עלייהו ואיכא בזיון תפילין:

אלא למאן דאמר לא זהו אבנטו של כהן הדיוט מאי איכא למימר · אע"ג דפלוגתא דתנאי היא בפרק קמא (דף יב.) הא רוצה לייתב מתניתין דפ"ק דתמיד (דף כה:) ההיא דמקפלין ומניחין תחת ראשיהן אליבא דכולי עלמא:

קשין הן · תימה א"כ מאי היא דאמר בפ"ק דערכין (דף ג.) *הכל חייבין בכלאים כהנים לוים וישראלים ופריך פשיטא ומשני כהנים איצטריך ליה סד"א הואיל ואישתרי לגבייהו כלאים בעבודה שלא בעידן עבודה נמי ליששרו קמ"ל וכו' והשתא כיון דקשין הן לא אישתרו כלאים לגבייהו ותירץ ר"ת דלבישה והעלאה דהוו דאורייתא אסירי אפילו בקשין אבל הצעה דמדרבנן לא גזרו בקשין ודלא כפרש"י שפירש קשין הן ומותרין בלבישה והעלאה ובספ"ק דיום טוב (דף יד:) דתנן משלחין בי"ט כלאים ופריך כלאים למאי חזו ומשני בקשין מיירי נמי בהצעה ואם תאמר והצעה היכי שרי והא כיון דהוו כלאים דאורייתא לענין לבישה והעלאה ליתסרו אפי' למוכרו לעובד כוכבים כדתניא (*בתוספת' דכלאים (פרק ה)) הבגד שאבד בו כלאים הרי זה לא ימכרנו לעובד כוכבים ולא יעשנו מרדעת לחמור וכל שכן להציע תחתיו יש לומר ההיא איירי דווקא באבד וחיישינן שמא יקרע בגדו ויחזור ויתפרנו על גבי בגדו כדאמר במס' ע"ז (דף סה.) גבי טלית העובדי כוכבים שאסור לעשות מהן שטיחין לחמור שמא יבקע טלו ויחזור ויתפרנו על גב טלו אבל אם היו הכלאים ניכרים מותר כדתנן במסכת כלאים (פ"ט משנה ד) תכריכי המת ומרדעת החמור אין בהם משום כלאים ואם תאמר והאמר הכא אפי' י' מצעות זו על גבי זו וכלאים תחתיהן אסור לישן עליהם וכן קשה הא דתנן במסכת כלאים (פ"ט משנה ג) הכרים והכסתות אין בהם משום כלאים וי"ל דבמצעות שייך כריכה להכי חיישינן שמא תכרך לו נימא אבל במרדעת החמור ובכרים וכסתות לא שכיחא שתיכרך נימא ולהכי לא גזרו מיהו אם בשרו נוגע בהן אסור כדתניא בהדיא גבי כרים וכסתות ובלבד שלא יהא בשרו נוגע בהן והוא הדין במרדעת ובלבישה והעלאה אסירי בכל ענין ואף על פי שאין בשרו נוגע בהן כדתנן לא יתן אדם מרדעת של כלאים על כתיפו אפי' להוציא זבל ומה שהשיב ר"י להר"ר שמעון מינביל"א על אותם קוסט פורפיטיי"ש שיש בהן כלאי בגדים ומוכין של צמר אע"פ שהבגדים שעליהן הן של פשתן יש להתיר כדאיתא בספ"ק דבילה (דף טו. ושם) לשון ר"י:

בגדי כהונה היוצא בהן למדינה אסור · וכן משמע בפרק האיש מקדש (קדושין דף נד.) דאפי' בעזרה אסור לכתחילה ללובשן שלא לצורך עבודה דקאמר בגדי כהונה אין בהן מעילה לפי שלא ניתנה תורה למלאכי השרת פי' שיוכלו להזהר להסירן מיד אחר עבודה ומשמע הא לכתחילה ללובשן אסור דבזה אפשר להזהר וא"ת הא אמרינן בפרק האומר בקידושין (דף סו.) גבי ינאי המלך הקם להם בציץ שבין עיניך אלמא שמותר להניחו אפילו חוץ למקדש וליכא למימר דמיד נזרקה בו מינות דהתם משמע דהכתי לא נזרקה בו מינות עד בתר הכי דקאמר ותורה שבכתב מה תהא עליה ולא אמר נמי התורה שבעל פה ומיהו למאן דאמר (לעיל ז:) דווקא עודהו על מצחו מרצה יכול להניחו כל שעה ואור"ת דלכולי עלמא יכול להניחו כל שעה מדכתיב ביה והיה על מצחו תמיד (שמות כח) ואף על גב דאיצטריך לדרשא אחריתי לעיל בפרק קמא (דף ז:) שלא יסיח דעתו ממנו ושמא יש לומר מדכתיב תרי זימני והיה על מצח אהרן והיה על מצחו נפקא ויותר היה נראה לומר דשאני כדין עשה שהגיע הזמן מיהו הכא לא הוה מצי לאוכוחי דנזרקה בו מינות שכפר בכל התורה שבעל פה עד בתר הכי דדייק מדלא קאמר אלא תורה שבכתב מה תהא עליה: אין

ו א ב מיי' פ"י מהלכות כלאים הלכה יב סמג לאוין רפ"ג טוש"ע י"ד סימן שא סעיף א:

ז ג מיי' פ"ח מהלכות בית הבחירה הלכה ו:

ח ד טוש"ע י"ד סימן שא סעיף ב בהג"ה:

ט ה מיי' פ"ח מהל' כלי המקדש הלכה יא:

[הך מלתא דהכל חייבין בכלאים ליתא בערכין ולא בשום מקום בש"ס ודע בתוס' בילה טו. ד"ה אלא וכו' כתבו הכל חייבין בציצית וכו' ואימא לא נחייבו בציצית וכו' עיין שם והוא הגהה וכ"א בתי"]

רבינו חננאל

והאי דקתני שינה משום סיפא דקתני פושטים ומקפלים ומניחים אותם תחת ראשיהם ואמרינן ומינה את שמע דניתנו ליהנות דהא נתני אותן תחת ראשיהן · ודחי' לא תימא תחת אלא אימא ומניחין אותם כנגד ראשיהן ולא ראשיהן עליהן · ש"מ כשם שבגדי קדש מותר לישן כנגדן כך התפלין מותר לישן כנגדן אם הם נתונים לו מן הצד · וברור לן דשינויא דשנינן שינויא הוא דאי אפשר לישן על בגדי כהונה דאבנט כלאים הוא ומדאורייתא אסור בהעלאה עליו · ומדרבנן אסור להציעו תחתיו ולישן עליו · ואפילו י' מצעות זו על זו וכלאים תחתיהן אסור לישב עליהן כך על זה הדרך סוגיא דשמעתא זו סלקא · ואמר רב אשי אפילו תימא תחת ראשיהן כיון שהן קשין דהא חוטן כפול ששה אין נימא נשמטת מהן ונכרכת בבשרו כדרב הונא בריה דר' יהושע דאמר נמטא גמדא דנרש שריא · כלומר כיון שהוא קשה מותר לישן עליו וכי הא קי"ל: ת"ש בגדי כהונה היוצא [בהן] למדינה אסור ובמקדש בין בשעת עבודה בין שלא בשעת עבודה מותר מפני שבגדי כהונה ניתנו ליהנות בהן ש"מ. ואקשינן ובמדינה אין יוצאין בבגדי כהונה · והתניא כי שמעון הצדיק לבש בגדי כהונה ויצא עד אנטיפטרס אצל אלכסנדרוס · ושנינן לאו בגדי כהונה אלא בגדים חדשים שאינם מקודשין ולמה קורא אותן בגדי כהונה שהן ראוין לכהונה איבעית תימא עת לעשות לה' הפרו תורתך כלומר עת סכנה היתה ואין למידין מסכנה: חזן הכנסת נוטל ס"ת ונותנו לראש הכנסת ש"מ חולקין כבוד לראש הכנסת שהוא תלמיד במקום כ"ג הרב ודחי אביי כולו משום כ"ג הוא כלומר שיהא ראש הכנסת מחזר לפניו ובפרק יש נוחלין גרסינן והלכתא אין חולקין כבוד לתלמיד במקום הרב ואם חלק לו רבו חולקין לו: ירושלמי בכל אתר איתמר הולכין אצל התורה והכא מוליכין את התורה אצלו אין ע"י שהן אנשים גדולים התורה מתעלה בהם. והא תמן מוליכין אורייתא גבי ריש גלותא. א"ר יוסי בר בון תמן ע"י זרעו של בית דוד משוקע שם אינון עבדין כמנהג אבהתהון: וכ"ג עומד ומקבל וקורא · ודייקינן מדקתני עומד עכשיו מכלל שהיה יושב והאמר מר אין

[תמיד כו. ע"ש]

[ערכין פ"ק לבד כרת וקמים ועל קש.]

[שם: ע"ש] לעיל ו. יב. חולין קלח.

[כ"ס פו.]

כע"י ונתנו להם רשות

סוטה קיס

[כ"ב קיס: סוטה מ. מא:]

[סוטה שם]

הגהות הב"ח

(א) גמ' כמ"ד אבנטו של כ"ג ביוה"כ זה הוא אבנטו של כהן הדיוט בשאר ימות השנה אלא למ"ד אבנטו של כ"ג ביוה"כ לא זה הוא אבנטו של כהן הדיוט כנ"ל:

הגהות הגר"א

[א] גמרא (בשאר ימות השנה) תא"מ:

גליון הש"ס

גמרא שמעת מינה בגדי כהונה ניתנו ליהנות. עיין פסחים [illegible] ר"ס [illegible] שם שלום פתח ראשיהן [illegible] סוף סוכה [illegible] ד"ה דתנית כליו:

תוספות ישנים

ש"מ תפילין מן הצד שרו · פירש רש"י ולא חיישינן להפחה ולא דק דבפ"ק דתמיד (דף כז.) מפרש בהדיא טעמא דלא חיישינן דילמא מיגנדר ונפיל עלייהו פי' ואיכא בזיון שוכב עליהם וא"ת היכי פסיק מידי מרב ספא דהא איהו גופיה דתווי מדחי ליה יש לומר דפסיקא ליה הכי מדלא קאמר רב ספא דילמא כנגד ראשיהן ועוד דעיקר מילתא דרב משרשיא היא לפי האמת דפסקינן כנגד ראשיהן הוא דקאמר · מ"ר: תיפוק לי משום כלאים · תימה על מה שפירש רבינו יעקב דכלאים בציצית שהותרו ביום הותרו גם בלילה אע"פ שאין הציצית נוהגת בלילה כדמפרש במנחות פרק התכלת (דף מ:) גבי תכלת אין בה משום כלאים אפילו בטלית פטורה משמע דציצית של כלאים מותר בלילה ובשמעתא קמייתא דערכין אמרינן הכל חייבין בציצית בין כהנים לוים וישראלים כו' פשיטא סד"א הואיל ואישתרו כלאים לגבייהו לא ליחייבו קמ"ל דהא דאישתרו בעידן עבודה שלא בעידן עבודה מיהא לא אישתרו מיהו ההיא לאו קושיא היא דמיירי בבגדי חול דלא אישתרו בכלאים כמו שפי' ר"ת אבל מכאן דהכא תיקשי לך אלא אומר רבי טלית שהיא עשויה להנאתו בכל שעה שירצה קאמר רחמנא דליעבד בה ציצית ומשתמש בה בכל שעה שירצה אבל בגדי כהונה אינן אלא לצורך עבודה ולכך לא הותרו שלא בשעת עבודה כגון בהצעה אבל לבישה במקדש ודאי לא אסרו כדמשמע במתניתין דדייק לעיל הא

*לשם הסוגריים כדי לחבר בין הה"נ מסתברא עם דרב פפא

⊛ בתוך הסוגיא הגמ' פותחת ואומרת שהיה מקום להסיק (כמ"ב ד-ם) דבגדי כהונה ניתנו ליהנות בהם (מדא דקתני תחת ראשיהן) ולהבין אותו כפשוטו דאין שעטנז באבנט [illegible] (ואז בא ר' פפא ודוחה [illegible]) אבל ולא תחת ממש [illegible] ראבנט [illegible] שעטנז פשוט כמו [illegible] ותחת = אבל דאחר [illegible] שעטנז [illegible] מחלוקת [illegible] ג-ם (כר' פפא) [illegible]

וכי תימא = נסיונות לומר דאין בזיית [illegible] [illegible] (ראשיהן)

נוטע

הגאון מאגדי כהונה [illegible] ומיציה [illegible] הצדיק [illegible] אלכסנדרוס מוקדון

אבנט של כ"ג בוץ

כ"ג ביוה"כ = בוץ

כ"ג בכל השנה = שעטנז

השאלה: [illegible] אבנטו של כ"ג [illegible] שאר ימות השנה [illegible]